DOI:10.34108/eujhs.935347

SAĞLIK BİLİMLERİ DERGİSİ
JOURNAL OF HEALTH SCIENCES
Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayın Organıdır

Araştırma Yazısı **2022; 31:29-35**

GEBELİKTE ALGILANAN SOSYAL DESTEĞİN DOĞUM SONU KONFORLA İLİŞKİSİ*
THE RELATIONSHIP BETWEEN PERCEIVED SOCIAL SUPPORT DURING PREGNANCY AND POSTPARTUM COMFORT

Habibe YAŞAR[1], Nursel ALP DAL[1],

[1]*Munzur Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Anabilim Dalı, Tunceli*

ÖZ

Bu çalışma, gebelikte algılanan sosyal desteğin doğum sonu konforla ilişkisini incelenmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Kesitsel türde olan çalışmanın verileri 15.11.2019–15.03.2020 tarihleri arsında bireysel bilgilerin yer aldığı kişisel tanıtım formu, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, Doğum Sonu Konfor Ölçeği ile yüz yüze 544 loğusadan toplanmıştır. İstatistiksel değerlendirmede tanımlayıcı istatistiklerle birlikte Pearson korelasyon analizi kullanıldı. Çalışmaya katılan loğusaların %37.5'i 30 yaş üstü ve % 52'si üçten fazla gebeliğe sahipti. Çalışmamızda, loğusaların Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği toplam ve Doğum Sonu Konfor Ölçeği toplam puanı arasında anlamlı pozitif yönlü düşük düzeyde bir ilişki olduğu saptanmıştır (r=0,140). Çalışma sonucunda loğusaların gebelik döneminde algıladıkları sosyal destek düzeyi arttıkça doğum sonu konfor düzeyinin arttığı saptandı. Sosyal desteğin önemli bir parçası olan ebeler, gebelik doğum ve doğum sonu dönem boyunca gebenin destek düzeyini saptamalı kadınlara eğitim, danışmanlık gibi kadının konforunu arttıracak her türlü konuda destek ve bilgiyi sağlamalıdır.

Anahtar kelimeler: Ebelik, konfor, sosyal destek,

ABSTRACT

This study was carried out to examine the relationship between perceived social support during pregnancy and postpartum comfort. The data for the cross-sectional study were collected from 544 puerperal women through face-to-face interview between 15.11.2019 and 15.03.2020, using a personal introduction form containing individual information, the Multidimensional Perceived Social Support Scale, and the Postpartum Comfort Questionnaire. Pearson correlation analysis and simple linear regression analysis were used together with descriptive statistics for statistical analysis. Results: 37.5% of the puerperal participants in the study were over 30 years old and 52% had more than three pregnancies. In our study, it was deretermined that there was a significant positive and low level correlation between the total score of the Multidimensional Scale of Perceived Social Support and the total score of the Postpartum Comfort Scale (r = 0.140). As a result of the study, it was found that as the level of social support perceived by the puerperant during pregnancy increased, the postpartum comfort level increased. Midwives, who are an important part of social support, should determine the support level of pregnant women during pregnancy and birth, postpartum period, and provide support and information to women on all kinds of issues that will increase the comfort of women, such as education and counseling.

Keywords: Midwifery, comfort, social support

*Bu çalışma *3. Uluslararası/4. Ulusal Doğum Sonu Bakım Kongresinde* (16-18 Eylül 2021, Lokman Hekim Üniversitesi/ Çevrimiçi) özet sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Makale Geliş Tarihi : 09.05.2021
Makale Kabul Tarihi: 14.02.2022

Corresponding Author: Arş. Gör. Habibe YAŞAR, ORCID ID: 0000-0001-8102-3105, Munzur Üniversitesi Aktuluk Yerleşkesi/Tunceli
E-mail:habibeyasar@munzur.edu.tr
Telefon: 0428 213 17 94/2129
Dr. Öğr. üyesi Nursel ALP DAL, nurselalpdal@munzur.edu.tr, 0000-0002-9364-3683

GİRİŞ

Kadın için annelik rolüne uyum ve aynı zamanda bir dizi gelişimsel krizin yaşandığı bir dönem olan gebelik; bedensel, ruhsal ve sosyal uyumu gerektiren ve her kadının yaşayabileceği fizyolojik ve doğal bir olaydır (1). Gebelik ve doğum sonrası dönem; aileye yeni bir üyenin katılımını, annelik rolüne uyumunu ve anne ve bebekten oluşan ikili bir yaşamı ifade eder (1-4). Bu iki dönem kadınların fizyolojik, psikolojik, emosyonel ve spiritüel ihtiyaçlarını karşılayan bir çevrenin yani sosyal desteğin varlığına daha fazla ihtiyaç duyabileceği dönemler olarak düşünülmektedir (1-4). İnsanoğlunun sosyal bir varlık olması sebebiyle bu destek sistemi ruh sağlığının sosyal ve güçlü bir belirleyicisi olarak işlev görür ve psikososyal uyum ve refahın iyileştirilmesinde önemli rol oynar (5). Yapılan çalışmalarda sosyal destek düzeyi arttıkça uyku kalitesinin yükseldiği, olumsuz duygulanım (4) ve depresyon düzeylerinin düştüğü (4,6), hastalıkların yönetiminde olumlu etki gösterdiği (7), doğum sonrası gebeliğe ve anneliğe uyumun arttığı (9), stresle başa çıkmada rol oynadığı (10), yaşam memnuniyetini arttırdığı (11,12), yaşam kalitesini arttırdığı (13), ebeveynliğe geçiş sırasında ebeveyn yeterliliğinin arttığı (14) ve doğum sonu depresyonun azaldığı bildirilmektedir (15).

Yetersiz sosyal desteğin, gebelikte ve doğum sonrasında depresyon riskine, gebeliğe adaptasyonda zorluğa, doğum sonrası anneliğe uyumda güçlük çekmesine, gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemde anne ve bebeğin sağlığının olumsuz etkilenmesine, diyet alışkanlığının bozulmasına ve psikososyal ve ruhsal sorunlara neden olduğu bildirilmektedir (2,4,7). Gebelik ve doğum sonu yetersiz sosyal desteğin pospartum depresyona neden olduğunu ve sosyal destek yokluğunda pospartum depresyon görülme olasılığının arttığını bildiren çalışmalar bulunmaktadır (8,16). Ayrıca algılanan sosyal desteğin gebelikte yaşam memnuniyetinin artmasında önemli bir etkisinin olduğu bildirilmektedir (11). Doğum sonu dönemdeki sosyal destek yokluğunun olumsuz bir diğer etkisinin ise annenin doğum sonu konforunu etkilemesi olarak düşünülmektedir. Doğum sonu dönemde; annenin doğum sonu sürece adapte olmasında, laktasyon sürecinin başlaması ve sürdürülmesinde, anne-bebek bağının kurulması ve sağlıklı şekilde sürdürülmesinde, iyileşme aşamasının hızlanmasında, oluşabilecek risklerin tespiti ve önlenmesinde, anne-bebeğe verilecek kaliteli bakımda doğum sonu konfor önemli bir araçtır (17). Konfor; "bireyin karşılanamayan gereksinimleri ile ilgili bireylerden destek alma, var olan sorunlarla baş edebilmek adına psikospritüel, sosyal, çevresel ve fiziksel bütünlük yaklaşımı içinde kompleks bir yapıya sahip ve beklenen bir sonuç" olarak tanımlanmaktadır (18). Ebelik bakım ve sürecinde konfor kuramı temel alındığında; bireylerin ihtiyaçları doğrultusunda veri toplanması, ihtiyaçlarına yönelik konforu arttıracak ebelik/hemşirelik girişimlerinin bireye özgü şekilde planlanarak uygulanması ile yüksek ve kaliteli seviyede konfor sağlanarak bireylerin bakımdan memnuniyetinin artmasına ve doğum sonu süreçte yaşam kalitesine arttıracaktır (19). Literatürde algılanan sosyal desteğin doğum sonu konfor üzerine etkisini değerlendiren sınırlı sayıda çalışma mevcuttur (20). Semerci. (2019) yaptığı çalışmada doğum sonu alınan sosyal destek ile doğum sonu konfor arasında ilişki olduğu ve sosyal destek düzeyi arttıkça doğum sonu konforun arttığını bildirilmiştir (20). Sosyal destekle kadınların gebelik sırasında ve doğumdan hemen sonra aldıkları sosyal desteğin yaşamdan memnuniyetleri açısından önemine dikkat çekmek için yapılan çalışmada; gebeliğin üçüncü trimestırında ve doğum sonrası dönemde yaşamdan duyulan memnuniyetin algılanan sosyal destek ile önemli ölçüde ilişkili olduğu bulunmuştur (12). Bu araştırmanın amacı, gebelikte algılanan sosyal desteğin doğum sonu dönemde konfor ile ilişkisini değerlendirmektir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Kesitsel türde gerçekleştirilen araştırma, 15.11.2019–15.03.2020 tarihleri arasında Diyarbakır'da bir kadın doğum hastanesinin doğum sonu servisinde yatan; miadında doğum yapan, doğumda herhangi komplikasyon gelişmeyen, kronik bir hastalığı olmayan, okuma yazma bilen, herhangi bir iletişim problemi olmayan, bebeği sağlıklı olup doğum sonu yanında olan ve çalışmaya katılmaya istekli olan annelerle tamamlanmıştır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini araştırma kriterlerine uyan ve örneklem büyüklüğü evrenin bilindiği durumlarda kullanılan örneklem büyüklüğünü hesaplama formülünde %95 güven aralığı ve %5 hata payı ile örneklem sayısı ile minimum 461 olarak hesaplanmış (21) veri kaybı olabileceği düşünülerek daha çok kişiye ulaşılmış ve araştırma 544 kişi ile tamamlanmıştır. Çalışmanın gücü G power paket programı üzerinden hesaplanmıştır. Güç hesaplanırken çalışmanın ana amacı olan Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, (ÇBASDTOP) değerleri ile Doğum Sonu Konfor Ölçeği (DSKTOP) değerleri arasındaki ilişki esas alınmıştır. Buna göre 0,14 etki genişliğinde 544 kişi ile tamamlanan çalışmanın gücü 0,05 anlamlılık düzeyinde %93,04 olarak bulunmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, kişisel tanıtım formu, doğum sonu konfor ölçeği (DSKÖ) ve çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği (MSPSS) ile yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır.

Kişisel Tanıtım Formu

Literatür doğrultusunda hazırlanan bu form, kadınların sosyodemografik ve obstetrik özelliklerini belirleyen (doğum şekli, kadınların yaşı, eğitim düzeyi, yaşadığı yer, gelir durumu, mesleği, eşin mesleği, evlilik süresi, aile tipi, gebelik sayısı, gebeliği isteme durumu, düşük ya da küretaj olma durumu, gebelik sayısı, yaşayan çocuk sayısı, doğum öncesi kontrole gitme durumu ve sayısı, doğum hakkında bilgi alma, doğumda destek alma, doğum sonu kendi bakımında destek ve doğum sonu bebek bakımında destek olma durumu) değişkenleri değerlendiren form uygulanmıştır (1,2,4,9,17).

Doğum Sonu Konfor Ölçeği (DSKÖ)

Karakaplan ve Yıldız (2010) tarafından doğum sonu konforu belirlemek amacıyla geliştirilen ölçeğin cronbach alpha değeri 0,78 olarak bulunmuştur. Ölçek 34 maddelik likert tipindedir. Her bir madde 1-5 arası puanlanmaktadır. 5 tamamen katılıyorum, 1 ise kesinlikle katılmıyorum ifadesine denk gelmektedir. Puanlamaya göre ölçekten alınacak en düşük puan 34, en yüksek puan 170'tir. Ölçek "fiziksel, psikospiritüel ve sosyokültürel" olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır.

Ölçekten alınan toplam puanın artması konfor düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir (19). Bu araştırmada Doğum Sonu Konfor ölçeğinin cronbach alpha değeri 0,837 olarak bulunmuştur.

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (MSPSS), (ÇBASDÖ)

Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliği Eker ve Arkar (1995) tarafından yapılmıştır. On iki ifade içeren ölçek ile aile, arkadaşlar ve özel insan olmak üzere 3 farklı destek kaynağı alt boyuttan oluşmaktadır. Ayrıca alt boyut puanları toplanarak ölçeğin toplam puanı da belirlenebilir. Her madde likert tipi puanlamaya sahip 7 aralıklı bir ölçek kullanılarak derecelendirilir. Puanlamaya göre ölçekten alınacak en düşük puan 12 en yüksek 84'tür. Elde edilen puanın yüksek olması algılanan sosyal desteğin yüksek olduğunu ifade eder. Alt ölçeklerin cronbach's alfa katsayıları 0,77 ile 0,92 arasında değiştiği belirlenmiştir (22). Bu çalışmada cronbach's alfa 0,764 olarak saptanmıştır.

Veri Toplama Süreci

Veriler hastanede çalışan bir ebe tarafından yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak elde edilmiş ve kadınların soruları cevaplama süresi yaklaşık 15-20 dakika sürmüştür. Ebe loğusaların uygun oldukları zamanda loğusalara araştırma ile ilgili bilgi verip onayları alındıktan sonra anketleri uygulamıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin analizinde SPSS 25.0 paket programı kullanılarak yüzde dağılımları, sayı değerleri, algılanan sosyal destek ve doğum sonu konfor arasındaki ilişkiyi ölçmek için ise Pearson korelasyon testi kullanılmıştır. Çalışmada önemlilik düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın etik yönü

Veri toplama işlemi öncesinde bir üniversitenin Girişimsel Olmayan Kurulu'ndan etik kurul (31.07.2019 tarihli ve sayı no: 30603717-050.01.04- Karar no:4) izni alınmış ve çalışmanın yapıldığı ilgili kurumdan da yazılı izin alınmıştır. Verilerin toplanması için çalışmaya katılan kadınlardan yazılı onamları alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan annelerin %37,5'inin 30 yaş üstü olduğu %50'sinin çekirdek aile yapısına sahip olduğu, %47,8'inin gelirinin giderine denk olduğu, %71,9'unun ev hanımı olduğu saptanmıştır (Tablo I). Araştırmaya

Tablo I. Demografik özelliklere göre değişkenler (n=544)

Değişkenler	n	%
Yaş		
18-24 yaş	160	29,4
25-29 yaş	180	33,1
30 yaş ve üstü	204	37,5
Öğrenim Düzeyi		
Okuryazar	170	31,2
İlkokul	162	29,8
Ortaokul	132	24,3
Lise ve Üzeri	80	14,7
Aile tipi		
Çekirdek	272	50
Geniş	272	50
Yaşanılan yer		
İl	220	40,4
İlçe	121	22,2
Köy	203	37,4
Mesleğiniz		
Ev hanımı	391	71,9
Memur	10	1,8
Serbest meslek	143	26,3
Eş meslek		
İşçi	96	17,6
Memur	29	5,4
Serbest meslek	419	77
Gelir Durumu		
Gelir gidere eşit	260	47,8
Gelir giderden fazla	39	7,2
Gelir giderden az	245	45

katılan loğusaların %52'sinin üçten fazla gebeliğinin olduğu, %88,1'inin gebeliği isteyerek planladığı, % 95,2'sinin doğum öncesi kontrole gittiği, %91'inin doğum hakkında bilgi aldığı, % 86,8'inin doğumda desteğinin olduğu saptanmıştır (Tablo II).

Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinden ve doğum sonu konfor ölçeğinden alınabilecek en düşük ve en yüksek puanlar ile loğusaların aldıkları puan ortalamaları Tablo III'de verilmiştir. Kadınların ÇBASDÖ toplam puan ortalamasının 56,87±11,24 olduğu ve loğusaların DSKÖ toplam puan ortalamasının 117,32±16,49 olduğu saptanmıştır. Ölçek sonucuna göre kadınların gebelikte orta düzeyde sosyal desteğe ve orta düzeyde doğum sonu konfora sahip oldukları saptanmıştır (Tablo III). Tablo IV incelendiğinde çalışmaya katılan kişilerin ÇBASDTOP değerleri ile DSKTOP değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü düşük düzeyde ilişki bulunmaktadır (r=0,140).

Tablo II. Obstetrik ve doğum sonuna ilişkin değişkenler (n=544)

Değişkenler	n	%
Gebelik sayısı		
1-2	261	48
3 ve üzeri	283	52
Gebeliği isteme durumu		
Evet	479	88,1
Hayır	65	11,9
Düşük / Kürtaj		
Evet	188	34,6
Hayır	356	65,4
Yaşayan Çocuk		
1-2	274	50,4
3 ve üzeri	270	49,6
Evlilik Süresi		
1-3 yıl	162	29,8
4-7 yıl	181	33,3
8 yıl ve üstü	201	36,9
Doğum öncesi kontrole (DÖK) gitme durumu		
Evet	518	95,2
Hayır	26	4,8
DÖK'e gitme sayısı		
1-3	118	22,8
4 ve üzeri	400	77,2
Doğum Şekli		
Normal doğum	308	56,6
Sezaryen doğum	236	43,4
Doğumda bilgi alma		
Evet	495	91
Hayır	49	9
Doğumda Psikososyal destek alma durumu		
Evet	472	86,8
Hayır	72	13,2
Doğum sonu kendi bakımında destek alma durumu		
Evet	428	78,7
Hayır	116	21,3
Doğum sonu bebek bakımında destek alma durumu		
Evet	447	82,2
Hayır	97	17,8

Tablo III: ÇBASDÖ, DSKÖ Toplam ve Alt Boyutları İçin Tanımlayıcı İstatistikler (N=544)

	X±SS	Min-Max
ÇBASDÖ Toplam Puan	56,87±11,24	29-84
Aile Desteği	21,30±4,20	7-28
Arkadaş Desteği	18,56±6,10	4-28
Özel İnsan Desteği	17±6,23	4-28
Doğum Sonu Konfor Toplam	117,32±16,49	79-168
Fiziksel Konfor Alt Ölçek	44,21±6,84	25-69
Psikospritüel Konfor Alt Ölçek	42,38±5,69	26-50
Sosyokültürel Konfor Alt Ölçek	30,73±7,64	17-50

*X±SS= Ortalama±Standart sapma *Mim: Minimum değer, Max: Maksimum değer

Tablo IV. ÇASDTOP puan skorları ile DSKÖTOP puan skorları arasındaki ilişki

		DSKTOP
ÇBASDTOP	r	0,140
	p	0,001**

r:Pearson Korelasyon Katsayısı **:p<0,01

TARTIŞMA VE SONUÇ

Fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik değişikliklerin meydana geldiği doğum sonu dönem; aileye yeni üyenin katılımıyla kadının ruh halini (8) ve yaşam kalitesini (13) etkilediği için bu dönemde konforun sağlanması önem taşımaktadır. Bu çalışma annelerin gebelikte algıladıkları sosyal desteğin doğum sonu konfor düzeyi arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yapılmıştır. Çalışmamızda, kadınların gebelikte algıladıkları sosyal destek düzeyleri orta derecededir (56,87±11,24). Literatürdeki diğer çalışmalarda çalışmamızın bulgularını destekler niteliktedir (1,2,9). Her kültürde olduğu gebelik döneminde aileye yeni bir üyenin katılımı aile için çok önemli bir olay olarak görülür ve bu dönemde verilen desteğin artması beklenir. Gebelerde, aileden algılanan sosyal desteğin diğer destek türlerine göre daha fazla olduğu görülmekte ve diğer çalışma bulguları da bunu desteklemektedir (1,2,4,5,9). Çalışmada aile desteğinin diğer destek türlerinden fazla olması daha kadınların aile kavramının içinde eşlerini de düşünüp soruları yanıtlamasından kaynaklanıyor olabilir. Yetersiz sosyal destek, düşük yaşam kalitesi ile ilişkilidir (11). Sosyal destek eksikliği, yaşam kalitesinin düşmesine (13) ve doğum sonrası depresyona neden olan faktörlerden biridir (15,16). Vaezi ve ark. (2019) yaptığı çalışmada sosyal destek ile doğum sonrası depresyon arasında ters anlamlı bir ilişki olduğunu ve annenin sosyal desteği ne kadar büyükse, doğum sonrası depresyon oranının daha az olduğunu bildirmiştir (15). Gebelikte ve doğum sonrasında sosyal destek almak, annelerin rutin işleyişlerine çabuk dönmelerine, anneliğe uyum sağlamalarına ve yaşamdan doyum almalarına fayda sağladığı için önemlidir (12).

Çalışmada, kadınların orta düzeyde doğum sonu konfora sahip oldukları saptanmıştır (117,32±16,49). Literatürdeki diğer çalışmalarda çalışmamızın bulgularını destekler niteliktedir (17,23,24). Aileye yeni bir üyenin katılımı; annenin fizyolojik, psikolojik, pek çok ihtiyacının ortaya çıkması ve bunlar karşılanamadığında anne için kriz dönemi olarak görülmesine yol açmaktadır. Akgün ve Aksoy (2020) doğum sonu konforu etkileyen faktörleri değerlendirmek için yaptıkları çalışmada; gebeliğin planlanması, doğumu algılama biçimi, genel sağlık durumu, bakım veren personelin davranış şekli, hastanede kalış süresince bilgi ve eğitim alma ayrıca verilen bakımdan memnuniyet duymanın annelerin konforunu etkilediğini bildirmişlerdir (24). Doğum öncesi, doğum ve doğum sonu dönemde anne ve bebeğin her türlü ihtiyacına yönelik bakım, eğitim ve danışmanlık sağlanması konforun artırılması açısından önem taşımaktadır.

Gebelik; kadın, eş, arkadaş ve akrabalar tarafından sabırsızlık ve heyecanla beklenen bir olaydır. Gebelik sürecinde, çevresinde var olan bireyler tarafından kadının destek görmesi kadının yaşam kalitesini artırır (11,13). Ayrıca hem gebeliğe ve doğum sonu döneme hazır oluşluğunu etkileyerek anneliğe uyumunu sağlar (9) hem de doğum sonu konfor düzeyinin artmasına katkıda bulunur (20). Çalışmada ÇBASDTOP değerleri ile DSKTOP değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü düşük düzeyde ilişki olduğu saptanmıştır (r=0,140). Annelerin gebelik döneminde algıladıkları sosyal destek düzeyleri arttıkça doğum sonu konfor düzeyleri artmaktadır. Arkadaşlardan, eşlerden ve ailelerden daha fazla duygusal veya finansal destek, gebe bir kadının rahatını ve yaşamdan memnuniyetini artırmaya yardımcı olabilir (12). Gebelikte alınan desteğin doğum sonu konforunu arttırması beklenen bir sonuçtur. Çünkü kadının gebelik dönemince destek görmesi doğum sonu anneliğine uyumunu kolaylaştırdığı bilinmektedir (9,14). Yang ve ark. (2020) yaptıkları çalışmada sosyal desteğin hem anne hem de baba için ebeveyn rolü yeterliliği ve doyumu ile ilişkili olduğunu ve sosyal destek arttıkça ebeveyn rolü yeterliliği ve memnuniyetinin arttığını bildirmektedir (14). Doğum sonu döneme uyum sağlayan kadının bu süreçte rahatlıkla baş edebildiğini ve böylece doğum sonu konforunu arttırdığı düşünülmektedir. Ayrıca Semerci. (2019) yaptığı çalışmada annelerin konfor düzeyleri ile alınan destek düzeyi arasında olarak anlamlı pozitif yönlü düşük düzeyde bir

ilişki olduğunu bildirmişlerdir (20). Bireyin yaşadığı konfor bireyin yaşam kalitesini pozitif yönde etkiler. Kadınların gebelik sırasında ve doğumdan hemen sonra aldıkları sosyal desteğin yaşamdan memnuniyetleri açısından önemine dikkat çekmek için yapılan çalışmalarda; Gebelikte (11,25), doğumda (26) ve doğum sonrası dönemde yaşamdan duyulan memnuniyetin alınan sosyal destek ile önemli ölçüde ilişkili olduğu bulunmuştur (12). Yaptığımız tarama sonucunda gebelikte alınan desteğin doğum sonu konforla ilişkisine yönelik sınırlı çalışmaya rastlanmıştır (20). Ayrıca doğum sonu destek ile doğum sonu konforun arttığı, sosyal desteğin yaşam kalitesini arttırdığı, sosyal desteğin ebeveynlik rolü yeterliliğine ve memnuniyetine katkıda bulunduğu bildirilmektedir.

Çalışma sonucunda annelerin gebelik döneminde algıladıkları sosyal destek düzeyi arttıkça doğum sonu konfor düzeyinin arttığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda gebelik dönemde sağlık bakım profesyonelleri ve yakın çevresi tarafından bireyin desteklenmesinin önemli olduğu ve doğum sonu dönemde annelerin konfor düzeylerinin yükseltilmesinde katkıda bulunduğu yadsınamaz bir gerçektir. Sosyal desteğin önemli bir parçası olan ebeler, gebelik, doğum ve doğum sonu süreç boyunca kadınlara eğitim, danışmanlık gibi her türlü konuda destek vermelidir. Gebelikte algılanan sosyal desteğin doğum sonu konfor ile ilişkisi ortaya çıkaran daha çok çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Gebelikte algılanan desteğin aileden alınması beklenen bir sonuç olmakla birlikte doğu kültüründe destek daha çok aileden sağlanmakta ve ailenin gebenin ilk destekçisi olduğu bilinmektedir. Ebeler; doğum öncesi, doğum ve doğum sonu süreçte anneyle en çok iletişimde olan sağlık personelleridir. Doğum öncesi dönemde gebelik takiplerini yapan ebe; gebelerin çevresindeki sosyal destek sistemlerini ortaya çıkarma, eğitim, danışmanlık ve bilgi desteği konusunda gebeyi desteklemelidir. Ayrıca gebelik doğum ve doğum sonu süreçte annenin ve bebeğin sağlığını olumsuz etkileyen durumları tespit etmeli, desteklemeli ve doğum sonu süreçte annenin konforunu yükseltmelidir. Bu çalışmanın sınırlılığı katılımcıların çoğunun ev hanımı olması ve düşük eğitim düzeyine sahip olmasıdır. Çalışmada tek hastanede gerçekleştiği için evrene genellenemez. Bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmekle birlikte daha geniş ve farklı örneklem grubunda çalışılması önerilmektedir.

Çıkar Çatışması: Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların bir çıkar çatışması yoktur.

Teşekkür: Araştırmayı yapmak için destek olan Kadın Doğum Kliniği'nde çalışan ebe ve araştırmaya katılan annelere teşekkür ederim.

KAYNAKLAR

1. Kanığ M, Eroğlu K. Gebelerde algılanan sosyal destek düzeyi ve etkileyen faktörler Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi 2019;16 (2):125-133.
2. Mermer G, Bilge A, Yücel U, Çeber E. Gebelik ve doğum sonrası dönemde sosyal destek algısı düzeylerinin incelenmesi. Psikiyatri Hemşireliği Dergisi 2010;1:71-76.
3. Türkoglu N, Çelik As, Pasinlioğlu T. Annelerin doğum sonrası sosyal destek ihtiyaçlarının ve alınan desteğin belirlenmesi. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi 2014;11 (1): 18-24.
4. Dikmen AH. Gebelerde algılanan sosyal destek düzeyinin distres, depresyon ve uyku kalitesi ile ilişkisi. Türkiye Klinikleri J Health Sci 2020;5 (3):450-459
5. Moshki M, Cheravi K. Relationships among depression during pregnancy, social support and health locus of control among Iranian pregnant women. Int. J. Soc. Psychiatry 2016;62(2):48–155.
6. Friedman LE, Gelaye B, Sanchez SE, Williams MA. Association of social support and antepartum depression among pregnant women. J Affect Disord. 2020; 1;264:201-205. doi: 10.1016/ j.jad.2019.12.017.
7. Ölçer Z, Bakır N, Oskay O. Yüksek riskli gebelerin öz yeterlilik ve sosyal destek algıları. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi 2016;19 (1):25-33.
8. Bani S. Hasanpour S, Mohammadalizadeh S, t al. Social support during pregnancy and its relationship with anthropometric indices at birth and postnatal depression in Iranian women. World Family Medicine 2018;16(4):71-75.
9. Yılmaz F, Pasinlioğlu. T. Gebelerde algılanan sosyal destek ile gebeliğe ve anneliğe uyum arasındaki ilişkinin incelenmesi. Uluslararası Hakemli Kadın Hastalıkları Ve Anne Çocuk Sağlığı Dergisi 2014;1(1):14-24, Doi: 10.17367/ JACSD.2014019294
10. Yanık D, Özcanarslan F. Riskli gebelerde algılanan sosyal destek ile stresle baş etme düzeyleri arasındaki ilişki. Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi. 2019;2(3):96-104.
11. Gebuza G, Kaźmierczak M, Mieczkowska E, et al. Life satisfaction and social support received by women in the perinatal period. Adv Clin Exp Med. 2014;23(4):611–619.
12. Gebuza G, Kaźmierczak M, Mieczkowska E, Gierszewska M. Social support as a determinant of life satisfaction in pregnant women and women after surgical delivery. Psychiatr Pol. 2018;52(3), 585-598.
13. Çetinkaya E, Kavlak O. Hiperemezis gravidarum tanısı konulan gebelerin sosyal destek düzeyleri ve yaşam kalitesi ile ilişkisi. Internatıonal Refereed Journal of Nursing Researches 2017;10 (4):142-157.
14. Yang Xiao, Sun Ke, Gao LL. Social support, parental role competence and satisfaction among Chinese mothers and fathers in the early postpartum period: A cross-sectional study. Women and Birth 2020;33(3):280-285.
15. Vaezi A, Soojoodi F, Banihashemi AT, Nojomi M. The association between social support and postpartum depression in women: A cross sectional study. Women Birth. 2019 Apr;32 (2):e238-e242. doi: 10.1016/ j.wombi.2018.07.014. Epub 2018 Sep 28. PMID: 30274879.
16. Kim TH, Connolly JA, Tamim H. The effect of social support around pregnancy on postpartum

depression among Canadian teen mothers and adult mothers in the maternity experiences survey. BMC Pregnancy and Childbirth. 2014;14 (1):162.
17. Birgili F. Doğum yapan kadınların doğum sonu konforu ve etkileyen faktörler. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi 2020; 23(3): 351-360.
18. Kolcaba K. Holistic Comfort: operation analizing the construct as a nurse – sensitive out come. Advances in Nursing Science 1992;15(1):1–10.
19. Karakaplan S, Yıldız H. Doğum Sonu Konfor Ölçeği Geliştirme Çalışması. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi 2010; 3(1):55-65.
20. Semerci, K. (2019). Annelerin doğum sonrası konfor ve destek düzeyleri arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tez, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya; 2019.
21. Esin N. Örnekleme, İçinde, Hemşirelikte Araştırma Süreç, Uygulama ve Kritik. Erdoğan S, Nahcivan N, Esin N(editörler) Nobel tıp kitapevleri 2020. 4. Baskı, İstanbul. Ss 185-190.
22. Eker D, Arkar H, Yaldız H. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçegi'nin gözden geçirilmiş formunun faktör yapısı geçerlik ve güvenirliği. Türk Psikiyatri Dergisi 2001;12:17-25.
23. Çapık A, Özkan H, Apay SE. Loğusaların doğum sonu konfor düzeyleri ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi 2014;(3):186-192.
24. Akgün Ö, Aksoy ÖD. Determination of mothers' postpartum comfort levels and affecting factors. Journal of Contemporary Medicine 2020;10(3):1-9.
25. Yu, M, Qiu T, Liu C, Cui Q, Wu H. The mediating role of perceived social support between anxiety symptoms and life satisfaction in pregnant women: a cross-sectional study. Health And Quality of Life Outcomes (2020);18(1):1-8.
26. Gebuza G, Kaźmierczak M, Mieczkowska E, Gierszewska M, Banaszkiewicz M. Adequacy of social support and satisfaction with life during childbirth. Polish Annals of Medicine (2016);23 (2):135-140.